

Lukusuora, enemmän ja vähemmän kuin - käsitteet, talvi

15 min Lukusuora (unkarilaista matematiikkaa mukaellen)

Jokainen oppilas saa yhden pyykkipojalla kiinnitettävän numerolapun, joissa on numerot 1-30 (oppilaiden lukumäärän mukaan). Oppilaiden tulee muodostaa rivi (lukusuora) lappujen lukujen mukaisesti. Kun oppilaat seisovat rivissä oikeilla paikoillaan, aloitetaan leikki. Jokaisen pitää tehdä pyydettyä asiaa yhtä monta kertaa kuin heidän lappunsa luku kertoo ja tämän jälkeen jäädä hiljaa paikalleen. Esimerkiksi oppilas, jonka lapussa lukee numero 1 taputtaa käsiään yhden kerran, se jolla on numero 14 taputtaa käsiään yhteen neljatoista kertaa. Tehtävät:

- Taputa käsiä
- Nosta molemmat kädet ylös
- Hypi paikallasi tasajalkaa
- Nosta oikea jalka ylös

Tämän jälkeen vaihdetaan pyykkipoikalappuja. Otetaan pienimmät luvut pois, vaihdetaan suurempiin ja tehdään rivi uudelleen. Sitten tehdään uudet harjoitukset:

- Nosta vasen käsi ylös
- Polje vasenta jalkaa
- Kävele eteenpäin yhtä monta askelta kuin on lukusi ja jää paikalleen

20 min Pienempi kuin ja Suurempi kuin -lintujen ja matojen hippa

Oppilaat pitävät edellisessä leikissä saamansa numerolaput itsellään. Kaksi oppilasta, joilla on suurimmat numerolapun luvut, muuttuvat **Suurempi kuin**-nimisiksi linnuiksi ja kaksi oppilasta, joilla pienimmät numerolapun luvut muuttuvat **Pienempi kuin**-nimisiksi linnuiksi. Linnut laittavat kaulaansa lapun, jossa on kyseinen matemaattinen merkki. Linnut ovat leikissä hippoja ja muut oppilaat ovat matoja. Sovitaan hippaleikin rajat.

Jos lintu saa kosketettua matoa, seisahtuvat molemmat. **Suurempi kuin** – lintu asettuu kiinni saamansa madon viereen nostaen kätensä nokka ammolleen oppilaasta poispäin ($>$), koska on niin ujo lintu suuruudestaan huolimatta. Kiinnijääneen madon voi pelastaa toinen mato, jolla on suurempi numerolapun luku kuin kiinnijääneellä madolla. Pelastaja asettuu **Suurempi kuin** – linnun toiselle puolelle ja sanoo maagiset taikasanat: ensin oman numerolapun lukunsa, ”suurempi kuin” ja sitten kiinnijääneen oppilaan numerolapun luvun esimerkiksi: ”Kuusi on suurempi kuin kaksi.”

Pienempi kuin – lintu toimii samoin kuin **Suurempi kuin** – lintu. Erona on se, että hän asettuu seisomaan kiinni jääneen oppilaan viereen kädet eli nokka ammolleen kiinni jääneeseen oppilaaseen päin, ($<$), koska on hyvin rohkea ja tärkeä pieni lintu.

Pelastajan tulee olla mato, jolla on pienempi luku kuin kiinnijääneellä madolla.

Pelastaja sanoo pelastaessaan esim. ”Kuusi on pienempi kuin kaksitoista.”

Kiinnijääneet madot saavat huutaa omaa lukuaan, jotta muut madot tietävät kuka voi kaverin pelastaa.

Jos Suurempi kuin –lintu saa kiinni kaikkein suurinta lukua kantavan madon, jolle pelastajaa ei ole joukossa, tulee kiinnijääneestä madosta toinen Suurempi kuin - lintu. Sama tapahtuu Pienempi kuin- linnun kiinni ottamalle madolle, jos lintu saa kiinni oppilaan, jolla on pienin numerolapun luku. Kiinnijäänyt mato vaihtaa numerolapun pienempi kuin- tai suurempi kuin- merkkiin. Lopuksi suuri osa madoista on muuttunut joko Pienempi kuin –linnuiksi tai Suurempi kuin - linnuiksi.

Jos hippa sujuu näin, voi mukaan ottaa vielä **Yhtä suuri kuin** - linnun. Tällöin pelastajia tulee olla kaksi ja heidän numerolappujensa yhteenlasketun arvon tulee olla yhtä suuri kuin kiinnijääneen madon.

10 min Masan enemmän kuin ja vähemmän kuin – kortit (Salainen pussi)

Oppilaat jaetaan pareittain. Jokainen pari saa yhden (tai jos on nopea useamman) Salaisen pussin korteista valitun tehtäväkortin ja suorittaa siinä olevan tehtävän. Opettaja tarkastaa tehtävän suorituksen. Tätä tehtävää voi tehdä vain sulan maan aikana. Kun lumi on maassa, voi leikkiä hippaa tai lukusuora-leikkiä pidempään.

5 min Loppupiiiri

Kiven tai kävyn kiertäessä loppupiiirissä, oppilaat kertovat mikä heille jäi parhaiten mieleen matikkatunnista ulkona.

TEHTÄVIEN TARVIKKEET:

- NUMEROLAPUT TAI PYYKKIPOJAT, JOISSA ON NUMEROT (yhtä monta kuin oppilaita)
- PIENEMPI KUIN JA SUUREMPI KUIN –MERKILLÄ VARUSTETUT LAPUT (symbolikorteissa)
- MASAN ENEMMÄN KUIN JA VÄHEMMÄN KUIN KORTIT (Salaisen pussin korteista valitaan esim. kortit 17-20 ja 26-38.)

Matematiikkaa ulkona luonnossa

© Lasten ja nuorten kulttuurikeskus Arx, Hämeenlinna 2010

Opetuskäyttö sallittu, ei kaupallisiin tarkoituksiin.

